

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆՈՒՆԻՑ

ՕՏԱՐԵՐԿՐՅԱ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԴԱՏԱԿԱՆ ԱԿՏԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՃԱՆԱԶԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

29 սեպտեմբերի 2023 թվական

ք.Երևան

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի քրեական պալատը (այսուհետ՝ Վճռաբեկ դատարան),

նախագահությամբ՝	Հ.ԱՍԱՏՐՅԱՆԻ
մասնակցությամբ դատավորներ՝	Ս.ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԻ
	Լ.ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆԻ
	Ս.ՕՀԱՆՅԱՆԻ

քննության առնելով Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանի (ծնված՝ 1985 թվականի մայիսի 12-ին Երևան քաղաքում, ՀՀ քաղաքացի, հաշվառված է Երևան քաղաքի Մարգարյան փողոցի 2-րդ նրբանցք, տուն 4, 25 բնակարանում) վերաբերյալ Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերի դատական կոլեգիայի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշումը ճանաչելու մասին ՀՀ արդարադատության նախարար Գ.Մինասյանի միջնորդությունը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց

Գործի դատավարական նախապատմությունը.

1. Ռուսաստանի Դաշնության Կրասնոդարի երկրամասի Լաբինսկի քաղաքային դատարանի՝ 2020 թվականի հունիսի 22-ի դատավճռով Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանը մեղավոր է ճանաչվել ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով, 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով - 228.1-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով նախատեսված հանցագործությունների կատարման մեջ: ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1 հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով նրա նկատմամբ որպես պատիժ է նշանակվել ազատազրկում՝ 11 (տասնմեկ) տարի ժամկետով, իսկ ՌԴ քրեական օրենսգրքի 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով - 228.1 հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով՝ ազատազրկում՝ 10 (տասը) տարի ժամկետով: ՌԴ քրեական օրենսգրքի 69-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հիման վրա՝ հանցագործությունների համակցությամբ պատիժները մասնակիորեն գումարելու միջոցով, Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանի նկատմամբ վերջնական պատիժ է նշանակվել ազատազրկում՝ 12 (տասներկու) տարի ժամկետով՝ պատժի կրումը խիստ ռեժիմի ուղղիչ գաղութում: Նրա նկատմամբ ընտրված խափանման միջոցը՝ կալանավորումը, թողնվել է անփոփոխ՝ մինչև դատավճռի օրինական ուժի մեջ մտնելը: Նշանակված պատժի ժամկետին հաշվակցվել է 2019 թվականի հոկտեմբերի 10-ից մինչև դատավճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելը կալանքի տակ պահելու ժամկետը:

Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանը դատապարտվել է հետևյալ արարքների կատարման համար. *«Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանը կատարել է թմրամիջոցների ապօրինի իրացում՝ տեղեկատվական-հեռահաղորդակցական ցանցերի (ներառյալ «Ինտերնետ» ցանցը) օգտագործմամբ, մի խումբ անձանց կողմից նախնական համաձայնությամբ, խոշոր չափերով թմրամիջոցների ապօրինի իրացման փորձ, տեղեկատվական-հեռահաղորդակցական ցանցերի (ներառյալ «Ինտերնետ» ցանցը) օգտագործմամբ, մի խումբ անձանց կողմից նախնական համաձայնությամբ, խոշոր չափերով և միևնույն ժամանակ*

հանցագործությունն ավարտին չի հասցվել այդ անձի կամքից անկախ հանգամանքներով:

Ն.Ա.Կարապետյանը, դրամական միջոցների կարիք ունենալով, ոչ ուշ, քան 2019 թվականի հոկտեմբերի 1-ը ավելի սրույգ ժամը դարարանը չի պարզել, գտնվելով չպարզված վայրում, «Ինտերնետ» ցանցի միջոցով հանցավոր համաձայնության է եկել չպարզված անձի հետ, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, թմրամիջոցների համալրել իրացման շուրջ: Ընդ որում, հանցակիցները միմյանց միջև դերերը բաշխել են հետևյալ կերպ. չպարզված անձի դերը, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, կայանում էր պայմանական վայրերում գաղտնարանային ներդրվածքներում տեղադրված կշռաբաշխված թմրամիջոցը Ն.Ա.Կարապետյանին տրամադրելու մեջ: Ն.Ա.Կարապետյանի դերը կայանում էր չպարզված անձի կողմից, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, տրամադրված թմրամիջոցն ապօրինի ձեռքբերելու, գաղտնարանային վայրերում թմրամիջոցը տեղադրելու, խմբի մասնակից՝ չպարզված անձին կատարված ներդրվածքների հասցեները հայտնելու մեջ՝ անձանց անորոշ շրջանակին թմրամիջոցն «Ինտերնետ» ցանցի միջոցով հեռագա իրացման նպատակով: Իրացնելով համալրել հանցավոր դիտավորությունը՝ Ն.Ա.Կարապետյանը սրույգ չպարզված ժամի, սակայն ոչ ուշ, քան 2019 թվականի հոկտեմբերի 1-ի ժամը 08:00-ն, գտնվելով սրույգ չպարզված վայրում, խոշոր չափերով թմրամիջոցն ապօրինի իրացման շահադիտական դրդումներից ելնելով՝ չպարզված անձից, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, սրացել է նյութ, որն իր կազմում պարունակել է թմրամիջոց՝ N-մեթիլէֆեդրոնի ածանցյալը, որը ներառված է Ցանկ I «ՌԴ-ում հսկողության ենթակա թմրանյութերի, հոգեմեդրոն նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ցանկում», 6,68 գրամից ոչ պակաս ընդհանուր ծավալով, ինչը ՌԴ Կառավարության 2012 թվականի հոկտեմբերի 1-ի «Ռուսաստանի Դաշնության քրեական օրենսգրքի 228-րդ, 228.1, 229-րդ հոդվածների նպատակներով՝ թմրամիջոցների և հոգեմեդրոն նյութերի զգալի, խոշոր և առանձնապես խոշոր չափերը հատարելու մասին» թիվ 1002 որոշման համաձայն համարվում է խոշոր չափ, թմրամիջոցն անձանց անորոշ շրջանակին,

այդ թվում և «Ինտերնետ» ցանցի միջոցով հեռագա իրացման նպատակով՝ գաղտնարանային վայրերում թմրամիջոցը տեղադրելու ճանապարհով: Շարունակելով թմրամիջոցների ապօրինի իրացմանն ուղղված հանցավոր դիտավորությունը չպարզված անձի հետ համատեղ, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, Ն.Ա.Կարապետյանը, շահադիպական դրդումներից ելնելով իրեն հասած հանցավոր դերի համաձայն, սրույգ չպարզված ժամի, սակայն ոչ ուշ, քան 2019 թվականի հոկտեմբերի 1-ի ժամը 08:00-ն, ժամանել է Կրասնոդարի երկրամասի Լաբինսկ քաղաք, որտեղ Կրասնոդարի երկրամաս, քաղաք Լաբինսկ, Վորոշիլովի փ. թիվ 5, 20, 26, Դեկեմբրսկայայի փ. թիվ 72/2, Բ.Խմելնիցկու փ. 147, Գվարդեյսկայա փ. թիվ 9, 10, 15, 19, 40, 41, 42, 54, 58, Լուչեզարնի նրբ. թիվ 2 հասցեներում գտնվող տնտեսականություններին հարող տարածքներում իրականացրել է թմրամիջոցով գաղտնարանային ներդրվածքներ, որը պարունակում է Ցանկ I «ՌԴ-ում հսկողության ենթակա թմրանյութերի, հոգեմեդիկամենտների և դրանց պրեկուրսորների ցանկում» ներառված N-մեթիլէֆեդրոնի ածանցյալը, 6,68 գրամից ոչ պակաս ընդհանուր ծավալով, 15 պոլիմերային փաթեթով՝ փաթեթված կարմիր գույնի մեկուսիչ ժապավենով հեղուկալ քաշերով՝ 0,40գ, 0,48գ, 0,46գ, 0,37գ, 0,42գ, 0,42գ, 0,42գ, 0,44գ, 0,50գ, 0,44գ, 0,45գ, 0,45գ, 0,47գ, 0,47գ, 0,49գ, (համաձայն փորձագետի 2019 թվականի հոկտեմբերի 4-ի թիվ 17/4-5906 եզրակացության), ինչը համաձայն ՌԴ կառավարության 2012 թվականի հոկտեմբերի 10-ի «Ռուսաստանի Դաշնության քրեական օրենսգրքի 228-րդ, 228.1, 229-րդ և 229.1 հոդվածների նպատակներով՝ թմրամիջոցների և հոգեմեդիկամենտների զգալի, խոշոր և առանձնապես խոշոր չափերը, ինչպես նաև թմրամիջոցների և հոգեմեդիկամենտ նյութեր պարունակող բույսերի կամ դրանց մասերի զգալի, խոշոր և առանձնապես խոշոր չափերը հաստատելու մասին» թիվ 1002 որոշման, համարվում է տվյալ տեսակի թմրամիջոցի խոշոր չափ, այդպիսով ապօրինի իրացրել է խոշոր չափերի թմրամիջոց: 2019 թվականի հոկտեմբերի 1-ին, ժամը 09:00-ից 09:45-ն ընկած ժամանակահատվածում Լաբինսկի շրջանի Ռուսաստանի ՆԳՆ ԹՀԲ հարցերով քաժնի աշխատակիցների կողմից դեպքի վայրի զննությունն անցկացնելուց հետո Կրասնոդարի երկրամասի Լաբինսկ քաղաքի Վորոշիլովի փ. թիվ 5, 20, 26,

Դեղագարսկայայի փ. թիվ 72/2, Բ.Խմելնիցկու փ. 147, Գվարդեյսկայա փ. թիվ 9, 10, 15, 19, 40, 41, 42, 54, 58, Լուչեզարնի նրբ. թիվ 2 հասցեներում գրնվող փնտրիչություններին հարող տարածքում հայրնաբերվել և առգրավվել է նյութ, որն իր կազմում պարունակել է 6,68 գրամ ընդհանուր ծավալով N-մեթիլէֆեդրոնի ածանցյալ, և այսպիսով նշված թմրամիջոցը հանվել է ապօրինի շրջանառությունից:

Ինքը՝ Ն.Ա.Կարապետյանը, դրամական միջոցների կարիք ունենալով, ոչ ուշ, քան 2019 թվականի հոկտեմբերի 1-ը, ավելի ստույգ ժամը դատարանը չի պարզել, գրնվելով ստույգ չպարզված վայրում, «Ինտերնետ» ցանցի միջոցով հանցավոր համաձայնության է եկել չպարզված անձի հետ, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, թմրամիջոցների համարեղ իրացման շուրջ: Ընդ որում, հանցակիցները միմյանց միջև դերերը բաշխել են հետևյալ կերպ. չպարզված անձի դերը, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, կայանում էր պայմանական վայրերում տեղադրված՝ գաղտնարանային ներդրվածքներում կշռաբաշխված թմրամիջոցը Ն.Ա.Կարապետյանին տրամադրելու մեջ: Ն.Ա.Կարապետյանի դերը կայանում էր չպարզված անձի կողմից, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, տրամադրված թմրամիջոցն ապօրինի ձեռքբերելու, գաղտնարանային վայրերում թմրամիջոցը տեղադրելու, խմբի մասնակից՝ չպարզված անձին, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, տեղադրված ներդրվածքների հասցեները հայրնելու մեջ՝ անձանց անորոշ շրջանակին թմրամիջոցն «Ինտերնետ» ցանցի միջոցով հետագա իրացման նպատակով: Շարունակելով իրագործել իր՝ թմրամիջոցների ապօրինի իրացման հանցավոր դիտավորությունը՝ Ն.Ա.Կարապետյանը ստույգ չպարզված ժամին, սակայն ոչ ուշ, քան 2019 թվականի հոկտեմբերի 1-ի ժամը 08:00-ն, գործելով անձանց խմբում այն չպարզված անձի հետ նախնական համաձայնությամբ, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, շահադիտական դրդումներից ելնելով, գրնվելով ստույգ չպարզված վայրում, չպարզված անձից, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացված է առանձին վարույթում, սրացել է գաղտնարանային ներդրվածքում առկա նյութը, որն իր կազմում պարունակել է թմրամիջոց՝ N-մեթիլէֆեդրոնի ածանցյալը, որը ներառված

է Յանկ I «ՌԴ-ում հսկողության ենթակա թմրանյութերի, հոգեներգործուն նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ցանկում», 2,79 գրամից ոչ պակաս ընդհանուր ծավալով, 6 պոլիմերային փաթեթով՝ փաթեթված կարմիր գույնի մեկուսիչ ժապավենով, ինչը ՌԴ Կառավարության 2012 թվականի հոկտեմբերի 1-ի «Ռուսաստանի Դաշնության քրեական օրենսգրքի 228-րդ, 228.1, 229-րդ հոդվածների նպատակներով՝ թմրամիջոցների և հոգեմեդիկամենտների նյութերի զգալի, խոշոր և առանձնապես խոշոր չափերը հաստատելու մասին» թիվ 1002 որոշման համաձայն համարվում է խոշոր չափ: Շարունակելով թմրամիջոցների ապօրինի իրացմանն ուղղված համարվող հանցավոր դիտավորությունը՝ Ն.Ա.Կարապետյանը, իրեն հասած հանցավոր դերի համաձայն, գործելով շահադիպական դրդումներից ելնելով, անձնական հարստացման նպատակով, չպարզված անձի հետ համարվող, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացվել է առանձին վարույթում, միասնական դիտավորությամբ, սրույգ չպարզված ժամին, սակայն ոչ ուշ, քան 2019 թվականի հոկտեմբերի 1-ի ժամը 08:00-ն, ժամանել է Լաբինսկ քաղաքի Պրիվոկզալնայա փ., տ. 38 հասցեում գտնվող տեղանքի հարվածը՝ մեկուսիչ ժապավենի 6 կտորով փաթեթավորված 6 պոլիմերային փաթեթի իրացման նպատակով, դրա կազմում թմրամիջոց՝ N-մեթիլէֆեդրոնի ածանցյալը պարունակող նյութով, որը ներառված է Յանկ I «ՌԴ-ում հսկողության ենթակա թմրանյութերի, հոգեներգործուն նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ցանկում», 2.79 գրամ ընդհանուր ծավալով, թմրամիջոցների ապօրինի իրացման նպատակով, գաղտնարանային ներդրվածքներ իրականացնելու ճանապարհով և «Ինտերնետ» ցանցի միջոցով անձին, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացվել է առանձին վարույթում, հաղորդագրությունների հետագա ուղարկման նպատակով, որոնք պարունակում են թմրամիջոց պարունակող գաղտնարանային ներդրվածքների տեղանքի հարվածների գտնվելու վայրի մասին տեղեկատվությունը՝ անձանց անորոշ շրջանակին «Ինտերնետ» ցանցի միջոցով թմրամիջոցի հետագա իրացման նպատակով: Սակայն Ն.Ա.Կարապետյանը և չպարզված անձը, որի նկատմամբ քրեական գործն առանձնացվել է առանձին վարույթում, իրենց հանցավոր դիտավորությունը չեն կարողացել ավարտին հասցնել իրենցից անկախ հանգամանքներից ելնելով, քանի որ Ն.Ա.Կարապետյանը ձերբակալվել է

նարիկանության աշխատակիցների կողմից, ինչի հետ կապված նշված նյութը, որն իր կազմում պարունակել է թմրամիջոց, չի մտել ապօրինի շրջանառության մեջ, այլ առգրավվել է Ն.Ա.Կարապետյանից նարիկանության աշխատակիցների կողմից 2019 թվականի հոկտեմբերի 1-ին ժամը 08:00-ից մինչև 08:35-ն ընկած ժամանակահատվածում, նրա անձնական զննություն անցկացնելու ընթացքում Լաբինսկ քաղաքի Պրիվոկզալնայա փ., տ. 3/8 հասցեում գտնվող տեղանքի հարվածում»:

2. Դատապարտյալ Ն.Կարապետյանի վերաքննիչ բողոքի հիման վրա Ռուսաստանի Դաշնության Կրասնոդարի երկրամասային դատարանի՝ 2020 թվականի նոյեմբերի 10-ի վերաքննիչ որոշմամբ Ն.Կարապետյանի նկատմամբ Կրասնոդարի երկրամասի Լաբինսկի քաղաքային դատարանի՝ 2020 թվականի հունիսի 22-ի դատավճիռը փոխվել է, ՌԴ քրեական օրենսգրքի 61-րդ հոդվածի 1-ին մասի «թ» կետին համապատասխան՝ որպես պատիժը մեղմացնող հանգամանք ճանաչվել է հանցագործությունների երկու դրվագներով հանցագործության բացահայտմանն ու հետաքննությանն ակտիվորեն նպաստելը: Նույն որոշմամբ Ն.Կարապետյանի նկատմամբ նշանակված պատիժը մեղմացվել է և ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով պատիժ է նշանակվել ազատազրկում՝ մինչև 10 (տասը) տարի 10 (տասը) ամիս ժակետով, իսկ ՌԴ քրեական օրենսգրքի 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 228.1 հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով՝ ազատազրկում՝ մինչև 9 (ինը) տարի 10 (տասը) ամիս ժամկետով: ՌԴ քրեական օրենսգրքի 69-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հիման վրա՝ հանցագործությունների համակցությամբ պատիժների մասնակի գումարման եղանակով, Ն.Կարապետյանի նկատմամբ վերջնական պատիժ է նշանակվել ազատազրկում՝ 11 (տասնմեկ) տարի 6 (վեց) ամիս ժամկետով՝ պատժի կրումը խիստ ռեժիմի ուղղիչ գաղութում:

3. Կրասնոդար երկրամասի դատախազ Ս.Վ.Տաբելսկու վճռաբեկ միջնորդագրի հիման վրա Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերով դատական կոլեգիան 2022 թվականի մայիսի 19-ին որոշմամբ արձանագրել է, որ «Ն.Ա.Կարապետյանի արարքի որակման վերաբերյալ որպես հետևանք հանցագործությունների

համակցությամբ դատապարտյալին նշանակված պատիժը վկայում է քրեական օրենքի խախտումների մասին, որոնք չեն վերացվել վերաքննության կարգով գործը քննելիս, ընդ որում, հանդիսանում են էական, գործի ելքի վրա ազդող:

Ելնելով դատարանի կողմից պարզված և դատական նիստում հետազոտված ապացույցներով հաստատված՝ գործի փաստական հանգամանքներից՝ դատապարտյալի բոլոր գործողությունները ենթակա են որակման ՌԴ ՔՕ 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 228.1 հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով»:

Արդյունքում, ՌԴ ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանը դատապարտյալ Ն.Կարապետյանի նկատմամբ Կրասնոդար երկրամասի Լաբինսկի քաղաքային դատարանի՝ 2020 թվականի հունիսի 22-ի դատավճիռը և Կրասնոդարի երկրամասային դատարանի՝ 2020 թվականի նոյեմբերի 10-ի վերաքննիչ որոշումը փոխել է, դատապարտյալ Ն.Կարապետյանի՝ ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով և 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով որակված գործողությունները վերադասել է ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով և 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով՝ Ներսես Կարապետյանի նկատմամբ պատիժ նշանակելով ազատազրկում՝ 9 (ինը) տարի 6 (վեց) ամիս ժամկետով՝ պատժի կրումը խիստ ռեժիմի ուղղիչ գաղութում:

4. ՌԴ Ստավրոպոլի երկրամասի Գեորգիևսկի քաղաքային դատարանի՝ 2023 թվականի հունվարի 19-ի որոշմամբ Ռուսաստանի պատիժների կատարման դաշնային ծառայության տնօրենի տեղակալի միջնորդագիրը՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանին պատիժը կրելու համար ՀՀ փոխանցելու մասին, բավարարվել է, և վերջինս 2023 թվականի օգոստոսի 16-ին տեղափոխվել է Հայաստանի Հանրապետություն՝ հետագա պատիժը կրելու համար:

5. ՀՀ արդարադատության նախարար Գ.Մինասյանը 2023 թվականի սեպտեմբերի 6-ին Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանի նկատմամբ Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշումը «Դատապարտյալների փոխանցման մասին» Ստրասբուրգի կոնվենցիայի 9-րդ և 10-րդ հոդվածների հիման վրա ՀՀ տարածքում ճանաչելու մասին միջնորդություն է ներկայացրել ՀՀ վճռաբեկ դատարան:

Միջնորդության հիմքը, փաստաթղթերը և պահանջը.

6. ՀՀ արդարադատության նախարար Գ.Մինասյանը, վկայակոչելով 1998 թվականի հուլիսի 1-ին ընդունված ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 499⁸-րդ հոդվածի 1-ին մասը, գործող ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 483-րդ հոդվածի (անցումային դրույթների) 26-րդ մասը, միջնորդել է Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանի նկատմամբ Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշումը ճանաչել՝ Հայաստանի Հանրապետությունում դրա կատարումն ապահովելու նպատակով:

Վճռաբեկ դատարանի հիմնավորումներ և եզրահանգումը.

7. Վճռաբեկ դատարանը, ուսումնասիրելով ներկայացված միջնորդությունը և նյութերը, գտնում է, որ դատապարտյալ Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանի վերաբերյալ Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշումը ենթակա է ճանաչման և կատարման՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ:

8. Հայաստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև դատավճռի կատարման (պատժի հետագա կրման) նպատակով դատապարտյալների փոխանցման վերաբերյալ իրավահարաբերությունները կարգավորվում են 1983 թվականի մարտի 21-ին Ստրասբուրգում կնքված՝ «Դատապարտյալների փոխանցման մասին» կոնվենցիայով (այսուհետ նաև՝ Ստրասբուրգի կոնվենցիա) և 1998 թվականի մարտի 6-ին Մոսկվայում կնքված՝ «Պատժի հետագա կրման համար ազատագրվման դատապարտվածներին փոխանցելու մասին» կոնվենցիայով (այսուհետ նաև՝ Մոսկվայի կոնվենցիա):

Ստրասբուրգի կոնվենցիայի 2-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ *«Մի կողմի պարաֆրազում դատապարտված անձը, սույն կոնվենցիայի դրույթներին համապատասխան, կարող է փոխանցվել մեկ այլ կողմի՝ պարիժը կրելու համար»:*

Նույն կոնվենցիայի 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ *«Սույն հոդվածի համաձայն դատապարտյալը կարող է փոխանցվել միայն հետևյալ երկու պայմանների առկայության դեպքում,*

ա) տվյալ անձը Կատարող պետության քաղաքացի է,

բ) դատավճիռը վերջնական է,

գ) փոխանցման մասին խնդրանքն սրանալու պահին պարիժը կրելու համար դատապարտյալին մնացել է առնվազն վեց ամիս ժամկետ, կամ պարիժի ժամկետն անսահմանափակ է,

դ) փոխանցումը համաձայնեցված է դատապարտյալի հետ, կամ երկու Կողմերից որևէ մեկը, ելնելով դատապարտյալի տարիքից, ֆիզիկական կամ հոգեկան վիճակից, անհրաժեշտ է համարում փոխանցումը համաձայնացնել նրա օրինական ներկայացուցչի հետ,

ե) գործողությունը կամ անգործությունը, որի համար դատավճիռ է կայացվել, հանցագործություն է համարվում ըստ Կարարող պետության օրենսդրության կամ այդպիսի կհամարվեր, եթե հանցագործությունը կատարվեր այդ պետության տարածքում,

զ) Դատապարտող և Կարարող պետությունների միջև համաձայնություն է ձեռք բերվել փոխանցման վերաբերյալ: (...)»:

Ստրասբուրգի կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «1. Կարարող պետության իրավասու մարմինները պետք է շարունակեն դատավճռի կատարումն անմիջապես կամ դատական կամ վարչական որոշման հիման վրա՝ 10-րդ հոդվածում սահմանված պայմաններով կամ դատական կամ վարչական ընթացակարգերի միջոցով փոխարկեն դատավճիռն այդ պետության որոշման՝ դրանով դատապարտող պետության կողմից նշանակված պարժամիջոցը փոխարինելով կարարող պետության օրենքով միևնույն արարքի համար նախատեսված պարժամիջոցով՝ 11-րդ հոդվածով սահմանված պայմաններով»:

Նույն կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի համաձայն՝ «1. Կարարումը շարունակելու դեպքում կարարող պետությունը պարտավոր է ղեկավարվել դատապարտող պետության կողմից կայացված դատավճռի պարժամիջոցի իրավական բնույթով և տևողությամբ:

2. Եթե պարժամիջոցի բնույթը և տևողությունը չեն համապատասխանում կարարող պետության օրենսդրությանը, կամ եթե այդ է պահանջում վերջինի օրենսդրությունը, սպա կարարող պետությունը կարող է պարժամիջոցը դատական կամ վարչական որոշմամբ հարմարեցնել (համապատասխանեցնել) իր

օրենսդրությամբ նման բնույթի հանցագործությունների համար նախատեսված պարժին կամ այլ պարժամիջոցների:

Պարժի կամ պարժամիջոցի բնույթը հնարավորության դեպքում պետք է համապատասխանեն կարարման ենթակա դարավճռով սահմանված պարժի կամ պարժամիջոցի բնույթին: Այն իր բնույթով և պարժի ժամկետով չի կարող խաբացնել դատապարտող պետության կողմից նշանակված պարժամիջոցը և ոչ էլ գերազանցել կարարող պետության օրենսդրությամբ նախատեսված պարժի առավելագույն ժամկետը»:

Նույն կոնվենցիայի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «Դատավճռի փոխարկման դեպքում կիրառվում են Կարարող պետության օրենսդրությամբ նախատեսված ընթացակարգերը: Դատավճիռը փոխարկելիս իրավասու մարմինը.

ա) պետք է հաշվի առնի Դատապարտող պետության կողմից կայացված դատավճռում որոշակիորեն արտահայտված կամ պարզ չարտահայտված փաստերի հաստատումը.

բ) չի կարող ազատազրկման հետ կապված պարժամիջոցը փոխարինել դրամական տուգանքով.

գ) հաշվարկելու է դատապարտյալի կրած ազատազրկման ամբողջ ժամանակահատվածը.

դ) չի կարող խաբացնել դատապարտյալի քրեաիրավական վիճակը, ինչպես նաև չի կարող հաշվի առնել Կարարող պետության օրենսդրությամբ տվյալ հանցագործության կամ հանցագործությունների համար նախատեսված նվազագույն պարիժը»:

Մոսկվայի կոնվենցիայի 12-րդ հոդվածի համաձայն՝ «Վճռի կարարման պետությունը ապահովում է պարժի կրման շարունակությունը իր օրենսդրությանը համապատասխան՝ չվարժարացնելով դատապարտյալի վիճակը: Մյուս Պայմանավորվող կողմի վճռի կարարման մասին հարցի քննարկման ընդդատությունը որոշվում է Պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրի օրենսդրությամբ:

Դատապարտյալը նշանակված պարիժը կրում է վճռի կայացման պետության դատարանի վճռի հիման վրա: Ազատազրկման ձևով պարժի ժամկետում հաշվվում

է վճռի կայացման պետությունում կրած պարտի ժամկետը: Վճռի կատարման պետության դատարանը, ելնելով կայացրած վճռից, որոշում է ընդունում դրա կատարման մասին՝ համաձայն իր պետության օրենքի սահմանելով ազատագրկման այնպիսի ժամկետ, ինչպիսին նշանակվել է վճռով:

Եթե վճռի կատարման պետության օրենսդրությամբ փվյալ արարքի համար ազատագրկման առավելագույն պարտաչափը պակաս է, քան նշանակվել է վճռով, ապա դատարանը սահմանում է ազատագրկման առավելագույն պարտաչափը, որը նախատեսված է այդ պետության օրենսդրությամբ: (...):»:

9. Հայաստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև դատական ակտերի ճանաչման և կատարման վերաբերյալ իրավահարաբերությունները կարգավորվում են նաև 2002 թվականի հոկտեմբերի 7-ին Քիշնևում կնքված՝ «Քաղաքացիական, ընտանեկան և քրեական գործերով իրավական օգնության և իրավական հարաբերությունների մասին» կոնվենցիայով (այսուհետ նաև՝ Քիշնևի կոնվենցիա):

Քիշնևի կոնվենցիայի 109-րդ հոդվածի համաձայն՝ «1. Յուրաքանչյուր Պայմանավորվող կողմ սույն Կոնվենցիայով նախատեսված պայմաններով ճանաչում և կատարում է մյուս Պայմանավորվող կողմերի դատարանների կայացրած դատավճիռները՝ մի Պայմանավորվող կողմի դատարանի կողմից դատապարտված և պարիժը չկրած անձի հանձնման դեպքում մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքում քրեական պարասխանարվության ենթարկելու համար, ինչպես նաև մի Պայմանավորվող կողմի կողմից դատավճիռը ի կատար ածվելու համար անձին հանձնելը մերժելու դեպքում, որը կայացվել է մյուս Պայմանավորվող կողմի դատարանի կողմից:

2. Դատավճիռների ճանաչումը և կատարումը իրականացվում են այն Պայմանավորվող կողմի օրենսդրության հիման վրա, որի տարածքում պարք է ճանաչվեն և կատարվեն դատավճիռները»:

Նշված կոնվենցիայի 111-րդ հոդվածի համաձայն՝ «1. Դատավճռի ճանաչման և կատարման վերաբերյալ միջնորդությունը քննվում է հայցվող Պայմանավորվող կողմի իրավասու դատարանի կողմից՝ նրա ներպետական օրենսդրության համապարասխան:

(...)

3. Հայցվող Պայմանավորվող կողմի իրավասու դատարանը, հայցվող Պայմանավորվող կողմի իրավասու դատարանի կայացրած դատավճռի հիման վրա, ներպետական օրենսդրության համապատասխան, սահմանում է նույն պարիժը, որը նշանակված է դատավճռով:

4. Եթե Պայմանավորվող կողմի օրենսդրությամբ փյալ արարքի համար պարժի առավելագույն ժամկետը ավելի քիչ է, քան նշանակված դատավճռով, ապա դատարանը սահմանում է պարժի առավելագույն ժամկետը, որը հայցվող Պայմանավորվող կողմի օրենսդրությամբ նախատեսված է միևնույն արարքի համար:

5. Դատավճիռ կայացրած՝ հայցող Պայմանավորվող կողմի տարածքում պարժի կրած մասը պարժի ժամկետի մեջ հաշվարկվում է այն Պայմանավորվող կողմի օրենսդրության համապատասխան, որը քննել է դատավճռի ճանաչման վերաբերյալ միջնորդությունը: Միաժամանակ որոշում է դատավճռի կատարման կարգի մասին հարցը:

6. Պարիժը կիրառվում է այն դեպքերում, եթե նախատեսված է հայցվող և հայցող Պայմանավորվող կողմի օրենսդրությամբ»:

10. 2021 թվականի հունիսի 30-ին ընդունված և 2022 թվականի հուլիսի 1-ին ուժի մեջ մտած ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 483-րդ հոդվածի 26-րդ մասի համաձայն՝ «1998 թվականի հուլիսի 1-ին ընդունված Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 54-րդ, 54.1-րդ, 54.2-րդ, 54.3-րդ և 54.4-րդ գլուխների դրույթները ուժը կորցրած չեն ճանաչվում»:

1998 թվականի հուլիսի 1-ին ընդունված ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 54.3-րդ գլխում գետեղված՝ 499⁸-րդ հոդվածի համաձայն՝ «1. Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով նախատեսված դեպքերում օրարերկրյա պետությունների դատարանների դատավճիռները ենթակա են ճանաչման Հայաստանի Հանրապետությունում:

2. Օրարերկրյա պետությունների դատարանների դատավճիռների՝ Հայաստանի Հանրապետությունում ճանաչելու հիմքերը, ճանաչման ենթակա դատավճիռների (որոշումների) փեսակները սահմանվում են փյալ պետության

հետք կնքված կամ նրա մասնակցությամբ գործող Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրով:

3. Օտարերկրյա պետության դատարանի դատավճիռը Հայաստանի Հանրապետությունում ճանաչում են՝

1) Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի քրեական պալատը, եթե ճանաչման ենթակա դատավճիռը կայացրել է օտարերկրյա պետության քարձրագույն դատական մարմինը. (...)»

Նույն օրենսգրքի 499⁹-րդ հոդվածի համաձայն՝ «1. Օտարերկրյա պետության դատարանի դատավճռի ճանաչման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս սույն օրենսգրքի 499⁸-րդ հոդվածի երրորդ մասով իրավասու Հայաստանի Հանրապետության դատարանները պարզում են, թե որքանով են պահպանված համապատասխան միջազգային պայմանագրով նախատեսված այն պայմանները, որոնք ճանաչման վերաբերյալ որոշում կայացնելու հիմք են:

Այդ պայմանների պահպանված լինելը, ինչպես նաև տվյալ միջազգային պայմանագրով դատավճռի ճանաչումը և կատարումը մերժելու հիմքերի բացակայությունը հիմք են օտարերկրյա պետության դատարանի դատավճիռը Հայաստանի Հանրապետությունում ճանաչելու որոշում կայացնելու և ի կատար ածման ներկայացնելու համար:

2. Օտարերկրյա պետության դատարանի դատավճռի ճանաչումը կարող է մերժվել Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրով նախատեսված հիմքերով՝ նկատի ունենալով նաև կիրառվող միջազգային պայմանագրի վերաբերյալ սահմանված կարգով Հայաստանի Հանրապետության արված հայրարարությունները կամ վերապահումները, ինչպես նաև, եթե՝

1) արարքը, որի համար անձը դատապարտվել է, Հայաստանի Հանրապետության օրենքով քրեորեն պարժելի չէ,

2) դատավճռով որպես պարիժ նախատեսված է մահապարիժ»:

2022 թվականի հուլիսի 1-ին ուժի մեջ մտած ՀՀ քրեակատարողական օրենսգրքի 168-րդ հոդվածի համաձայն՝ «1. Դատարանը, որոշում կայացնելով օտարերկրյա պետության դատարանի դատավճիռը ճանաչելու մասին, նույն որոշմամբ լուծում է նաև դատապարտյալին վերագրվող հանցանքները

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխանեցնելու հարցը:

2. Օրարերկրյա պետության դատարանի դատավճիռը Հայաստանի Հանրապետությունում ճանաչում են՝

1) Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի քրեական պալատը, եթե ճանաչման ենթակա դատավճիռը կայացրել է օրարերկրյա պետության քարձրագույն դատական մարմինը.

(...):

3. Որոշման մեջ նշվում է՝

1) դատավճիռը կայացրած դատարանի անվանումը, դատավճռի կայացման վայրը և ժամանակը.

2) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում դատապարտյալի քնակության վերջին վայրը.

3) դատապարտյալին վերագրվող արարքների նկարագրությունը, օրարերկրյա պետության իրավական այն նորմերը, որոնց համապատասխանում են նկարագրված արարքները.

4) Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի այն հոդվածները, որոնց համապատասխանում են նկարագրված արարքները.

5) նշանակված պարիժը (հիմնական և լրացուցիչ) և պարժաչափը, պարժի չկրած մասը, որը դատապարտյալը պետք է կրի Հայաստանի Հանրապետությունում, պարժի կատարման սկիզբը և ավարտը:

4. Եթե Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով տվյալ հանցանքի համար ազատազրկում պարժաբեռակի առավելագույն ժամկետը նվազ է օրարերկրյա պետության դատարանի դատավճռով ազատազրկման նշանակված պարժաչափից՝ դատապարտյալի նկատմամբ որպես պարիժ է նշանակվում համապատասխանեցման արդյունքում կիրառված հոդվածի սանկցիայով ազատազրկման համար նախատեսվող առավելագույն ժամկետը:

5. Եթե Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով տվյալ հանցանքի համար ազատազրկում պարժաբեռակի նվազագույն ժամկետն ավելի է օրարերկրյա պետության դատարանի դատավճռով ազատազրկման նշանակված

պարժաչափից՝ դարապարտյալի նկարմամբ որպես պարիժ է նշանակվում օտարերկրյա պետության դարարանի դարավճռով ազատագրվման նշանակված պարժաչափը:

6. Եթե Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով տվյալ հանցանքի համար ազատագրվում պարժարեսակ սահմանված չէ՝ դարապարտյալի նկարմամբ նշանակվում է համապարասխանեցման արդյունքում կիրառված հոդվածի սանկցիայով նախատեսված այն պարիժը և այն չափով, որի նկարմամբ հնարավոր է առավելապես հասնել պարժի նպատակների իրացմանը»:

11. ՀՀ Սահմանադրական դատարանը 2013 թվականի դեկտեմբերի 24-ի թիվ ՍԴՈ-1134 որոշմամբ նշել է, որ ինչպես «Դատապարտյալների փոխանցման մասին» կոնվենցիան, այնպես էլ «Պատժի հետագա կրման համար ազատագրվման դատապարտվածներին փոխանցելու մասին» կոնվենցիան, նախատեսելով պայմանագրի կողմ հանդիսացող պետության տարածքում դատապարտված անձին պատժի կատարման (հետագա կրման) նպատակով պայմանագրի կողմ հանդիսացող մեկ այլ պետությանը փոխանցելու հնարավորություն, սահմանում են նաև դատավճռի կատարումն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ դատավարական գործողությունների իրականացման ընթացքում իրավասու մարմինների իրավագործության սահմանները, այդ թվում՝ նաև դատավճռով նշանակված պատժը փոխելու առումով: Դիտարկվող երկու միջազգային պայմանագրերն էլ դատավճռի կատարման պետությանը պարտավորեցնում են պատժի կատարումն ապահովելիս ղեկավարվել համապատասխան օտարերկրյա պետության կողմից կայացված դատավճռով կիրառված պատժամիջոցի իրավական բնույթով և տևողությամբ, ինչպես նաև իրավասություն են վերապահում փոփոխության ենթարկել դատավճռով նշանակված պատժի ժամկետն այն դեպքում, երբ դատավճռի կատարման պետության **ներպետական օրենսդրությամբ նույն արարքի համար նախատեսված առավելագույն պատժաչափն ավելի մեղմ է, քան դատավճռի կայացման պետության դատարանի կողմից նշանակված պատժաչափը**: Ակնհայտ է, որ դատավճռի կատարման պետությունը չի կարող ապահովել փոխանցված դատապարտյալի

նկատմամբ դատավճռի կայացման պետության կողմից սահմանված պատժի կատարումը կամ հետագա կրումն առանց ճանաչելու օտարերկրյա դատարանի դատավճիռը և առանց այն ներպետական օրենսդրությանը համապատասխանեցնելու: Այսպիսով, դատավճռի կատարման պետության կողմից իրականացվող պատժի կատարման (հետագա կրման) ապահովման գործընթացը ներառում է երեք բաղադրիչ՝ օտարերկրյա պետության դատարանի դատավճռի ճանաչում, օտարերկրյա պետության դատարանի դատավճռի ներպետական օրենսդրությանը համապատասխանեցում և դատավճռի ի կատար ածում:

Նշված որոշմամբ ՀՀ Սահմանադրական դատարանը նաև արձանագրել է, որ Ստրասբուրգի կոնվենցիան նախատեսում է օտարերկրյա պետության դատավճռի ճանաչման երկու եղանակ, որոնք նախատեսված են համապատասխանաբար՝ 10-րդ և 11-րդ հոդվածներում. **դատավճռի կատարման շարունակության ապահովման միջոցով դատավճռի ճանաչում և փոխարկման կամ կոնվերսիայի միջոցով դատավճռի ճանաչում:** Համապատասխան կոնվենցիոն դրույթների մեկնաբանությունից պարզ է դառնում, որ դատավճռի փոխարկումն ավելի լայն իրավագործության շրջանակներ է նախատեսում դատավճռի կատարման պետության դատարանի համար, քան դատավճռի կատարման շարունակության ապահովումը: Դատավճռի կատարումը շարունակելու դեպքում դատավճռի կատարման պետությունը պարտավոր է ղեկավարվել դատավճռի կայացման պետության կայացրած դատավճռի իրավական բնույթով և տևողությամբ: Դատավճռի կատարման պետությունը կարող է պատժամիջոցը դատական կամ վարչական որոշմամբ հարմարեցնել (համապատասխանեցնել) իր օրենսդրությամբ նման բնույթի հանցագործությունների համար նախատեսված պատժին կամ այլ պատժամիջոցներին միայն երկու դեպքում՝ եթե պատժամիջոցի բնույթը և տևողությունը չեն համապատասխանում վճռի կատարման պետության օրենսդրությանը կամ եթե այդ է պահանջում վերջինիս օրենսդրությունը: Իսկ դատավճռի փոխարկման պարագայում կիրառվում են դատավճռի կատարման պետության օրենսդրությամբ նախատեսված ընթացակարգերը:

Դատավճռի կատարման պետության դատարանի իրավագործությունը միայն սահմանափակված է այն մասով, որ վերջինը չի կարող խստացնել

դատապարտյալի քրեաիրավական վիճակը, չի կարող հաշվի առնել ներպետական օրենսդրությամբ տվյալ հանցագործության համար նախատեսված նվազագույն պատիժը, ինչպես նաև չի կարող ազատագրված հետ կապված պատժամիջոցը փոխարինել դրամական տուգանքով: Ստրասբուրգի կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածի առաջին մասի երկրորդ կետը սահմանում է, որ դատավճիռը փոխարկվում է դատական կամ վարչական ընթացակարգերի միջոցով՝ դատապարտող պետության կողմից նշանակված պատժամիջոցը փոխարինելով կատարող պետության օրենքով միևնույն արարքի համար նախատեսված պատժամիջոցով:

Վճռաբեկ դատարանի նախադեպային իրավունքի համաձայն՝ պատժի կատարման (հետագա կրման) նպատակով Հայաստանի Հանրապետությանը հանձնված անձի նկատմամբ օտարերկրյա պետության դատարանի կողմից կայացված դատավճիռը ճանաչելու և ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխանեցնելու վերաբերյալ որոշում կայացնելիս, դատարանի իրավագործությունը սահմանափակված է փոխանցման պահին գործող քրեական օրենքով: Այլ խոսքով՝ պատժի պայմանները կատարելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետությանը հանձնված անձի նկատմամբ օտարերկրյա պետության դատարանի կողմից կայացված դատավճիռը, այդ թվում՝ նշանակված պատժի մասով, պետք է համապատասխանեցվի դատապարտյալի փոխանցման պահին գործող ՀՀ քրեական օրենսգրքի համապատասխան դրույթներին¹:

12. Վերոշարադրյալի լույսի ներքո՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ ՀՀ ներպետական օրենսդրությունը հնարավորություն է ընձեռում միջազգային պայմանագրով նախատեսված դեպքում՝ համապատասխան հիմքերի և պայմանների առկայության պարագայում, ճանաչել և կատարել օտարերկրյա պետության դատարանի դատավճիռը՝ միաժամանակ նախատեսելով նաև դատավճռի կատարումն ապահովելու նպատակով դատավճիռը Կատարող պետության օրենսդրությանը համապատասխանեցնելու լիազորություն:

Միևնույն ժամանակ, միջազգային պայմանագրերը (Ստրասբուրգի, Մոսկվայի և Քիշնևի կոնվենցիաները) Կատարող պետությանը պարտավորեցնում են

¹ Տե՛ս Վճռաբեկ դատարանի *Գաբեզին Հովսեփյանի* գործով 2013 թվականի ապրիլի 18-ի որոշման 15-րդ կետը:

դատավճիռը ճանաչելիս և պատժի կատարումն ապահովելիս ղեկավարվել Դատապարտող պետության կողմից կայացված դատավճռով սահմանված պատժամիջոցի իրավական բնույթով ու տևողությամբ, ինչպես նաև փոփոխության ենթարկել դատավճռով նշանակված պատժի ժամկետն այն դեպքում, երբ Կատարող պետության ներպետական օրենսդրությամբ նույն արարքի համար նախատեսված առավելագույն պատժաչափն ավելի մեղմ է, քան Դատապարտող պետության դատարանի կողմից նշանակված պատժաչափը: Այս դեպքում համապատասխանեցում կատարող իրավասու մարմինը սահմանում է ներպետական օրենսդրությամբ նույն արարքի համար նախատեսված առավելագույն պատժաչափը:

13. Սույն նյութերի ուսումնասիրությունից երևում է, որ՝

- Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանը, մի խումբ անձանց կողմից նախնական համաձայնությամբ, տեղեկատվական-հեռահաղորդակցական ցանցերի (ներառյալ «Ինտերնետ» ցանցը) օգտագործմամբ, խոշոր չափերով թմրամիջոցների ապօրինի իրացում և մի խումբ անձանց կողմից նախնական համաձայնությամբ, տեղեկատվական-հեռահաղորդակցական ցանցերի (ներառյալ «Ինտերնետ» ցանցը) օգտագործմամբ, խոշոր չափերով թմրամիջոցների ապօրինի իրացման փորձ կատարելու համար Ռուսաստանի Դաշնության Կրասնոդարի երկրամասի Լաբինսկի քաղաքային դատարանի՝ 2020 թվականի հունիսի 22-ի դատավճռով մեղավոր է ճանաչվել ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով, 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով - 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով և հանցանքների համակցությամբ դատապարտվել է ազատազրկման 12 (տասներկու) տարի ժամկետով՝ պատժի կրումը խիստ ռեժիմի ուղղիչ գաղութում: Նշանակված պատժի ժամկետին հաշվակցվել է Ն.Կարապետյանի՝ 2019 թվականի հոկտեմբերի 10-ից կալանքի տակ գտնվելու ժամկետը²,

- Դատապարտյալի բողոքի հիման վրա Ռուսաստանի Դաշնության Կրասնոդարի երկրամասային դատարանի՝ 2020 թվականի նոյեմբերի 10-ի վերաքննիչ որոշմամբ Ն.Կարապետյանի նկատմամբ նշանակված պատիժը մեղմացվել է, և հանցանքների համակցությամբ Ն.Կարապետյանի նկատմամբ

² Տե՛ս սույն որոշման 1-ին կետը:

վերջնական պատիժ է նշանակվել ազատազրկում՝ 11 (տասնմեկ) տարի 6 (վեց) ամիս ժամկետով՝ պատժի կրումը խիստ ռեժիմի ուղղիչ գաղութում³,

- Դատախազի վճռաբեկ միջնորդագրի հիման վրա Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշմամբ դատապարտյալի՝ ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով և 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով որակված արարքները վերադասվել են ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով և 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով՝ Ն.Կարապետյանի նկատմամբ պատիժ նշանակելով ազատազրկում՝ 9 (ինը) տարի 6 (վեց) ամիս ժամկետով՝ պատժի կրումը խիստ ռեժիմի ուղղիչ գաղութում⁴,

- ՀՀ արդարադատության նախարարությունը, Ներսես Կարապետյանին պատիժը կրելու համար փոխանցելու հարցը քննարկելիս, ՌԴ-ին երաշխավորել է, որ «Դատապարտված անձանց փոխանցելու մասին» Ստրասբուրգի կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածում շարադրված պայմաններին համապատասխան, ինչպես նաև ՀՀ քրեակատարողական օրենսգրքի 97-րդ հոդվածի համաձայն՝ դատապարտյալը պատիժը կրելու է բարձր անվտանգային գոտու ուղղիչ հիմնարկում⁵:

14. ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի համաձայն՝ *«1. Իրացնելու նպատակով թմրամիջոց, հոգեմեդ (հոգեներգործուն) նյութ, դրանց պատրաստուկ կամ դրանց համարժեք նյութ (անալոգ) կամ դրանց ածանցյալ ապօրինի արտադրելը, պատրաստելը, վերամշակելը, ձեռք բերելը, պահելը, տեղափոխելը, առաքելը, տարածելը, գովազդելը կամ դրանք ապօրինի իրացնելը կամ մեկ ուրիշի դրդմամբ՝ նրա համար թմրամիջոց, հոգեմեդ (հոգեներգործուն) նյութ, դրանց պատրաստուկ կամ դրանց համարժեք նյութ (անալոգ) կամ դրանց ածանցյալ ապօրինի ձեռք բերելը՝ պարժվում է ազատազրկմամբ՝ երեքից վեց տարի ժամկետով:*

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված արարքը, որը կատարվել է՝

1) մի խումբ անձանց կողմից նախնական համաձայնությամբ,

³ Տե՛ս սույն որոշման 2-րդ կետը:

⁴ Տե՛ս սույն որոշման 3-րդ կետը:

⁵ Տե՛ս նյութեր, թերթ 55:

(...)

3) խոշոր չափերով,

(...) պատժվում է ազատազրկմամբ՝ չորսից ութ տարի ժամկետով»:

Նույն օրենսգրքի 44-րդ հոդվածի համաձայն՝ «Հանցավորձ է համարվում դիտավորյալ այն գործողությունը կամ անգործությունը, որն անմիջականորեն ուղղված է հանցանք կատարելուն և պարունակում է սույն օրենսգրքի Հայրուկ մասով նախատեսված հանցակազմի հատկանիշներ, սակայն անձի դիտավորության մեջ ընդգրկված հանցագործությունը նրա կամքից անկախ հանգամանքներով չի իրագործվում փոխալ հանցակազմի որևէ հատկանիշի բացակայության»:

15. Սույն որոշման 13-րդ կետում նշված փաստական տվյալները վերլուծելով սույն որոշման 8-12-րդ կետերում մեջբերված միջազգային պայմանագրերի և իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո՝ Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ տվյալ դեպքում պահպանված են Ստրասբուրգի, Մոսկվայի և Քիշնևի կոնվենցիայով նախատեսված այն պայմանները, որոնք ճանաչման վերաբերյալ որոշում կայացնելու հիմք են, ինչպես նաև բացակայում են դատավճռի ճանաչումը և կատարումը մերժելու հիմքերը, մասնավորապես.

- Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի է,

- արարքը, որի համար նա դատապարտվել է, հանցագործություն է համարվում ըստ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և քրեորեն պատժելի է,

- նրա նկատմամբ կայացված դատավճիռը վերջնական է,

- Ռուսաստանի Դաշնության և Հայաստանի Հանրապետության միջև համաձայնություն է ձեռք բերվել փոխանցման վերաբերյալ,

- փոխանցման մասին խնդրանքն ստանալու պահին պատիժը կրելու համար դատապարտյալին մնացել է վեց ամսից ավելի ժամկետ:

Նշված պայմանների պահպանված լինելը, ըստ Վճռաբեկ դատարանի, հիմք է Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշումը ճանաչելու և կատարման ներկայացնելու համար:

16. Հաշվի առնելով Դատապարտող պետության կողմից կայացված դատավճռով հաստատված փաստերը, Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանի կողմից ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով, 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով կատարած արարքը համապատասխանում է ՀՀ քրեական օրենսգրքի 44-393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 3-րդ կետերին:

Մինչև ժամանակ, հաշվի առնելով, որ Ներսես Կարապետյանի նկատմամբ Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշմամբ նշանակված պատիժը՝ 9 (ինը) տարի 6 (վեց) ամիս ժամկետով ազատազրկումը, գերազանցում է նույն արարքի համար ՀՀ քրեական օրենսգրքի 44-393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 3-րդ կետերով սահմանված առավելագույն՝ 8 (ութ) տարի ժամկետով ազատազրկում պատիժը, և հիմք ընդունելով «Դատապարտյալների փոխանցման մասին» կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածը, «Պատժի հետագա կրման համար ազատազրկման դատապարտվածներին փոխանցելու մասին» կոնվենցիայի 12-րդ հոդվածը և «Քաղաքացիական, ընտանեկան և քրեական գործերով իրավական օգնության և իրավական հարաբերությունների մասին» կոնվենցիայի 111-րդ հոդվածը, Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ պետք է ճանաչել Ներսես Կարապետյանի նկատմամբ Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշումը, Ներսես Կարապետյանի կողմից Ռուսաստանի Դաշնության քրեական օրենսգրքի 228.1 հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով, 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով կատարած արարքը համապատասխանեցնել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 44-393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 3-րդ կետերին և որպես պատիժ սահմանել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 44-393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 3-րդ կետերով նախատեսված առավելագույն պատժաչափը՝ ազատազրկում՝ 8 (ութ) տարի ժամկետով: Սահմանված պատժի ժամկետի մեջ անհրաժեշտ է հաշվակցել Ն.Կարապետյանի՝ Ռուսաստանի Դաշնությունում կրած պատժի մասը և պատժի սկիզբը հաշվել 2019 թվականի հոկտեմբերի 10-ից:

Ելնելով վերոգրյալից, հիմք ընդունելով «Դատապարտյալների փոխանցման մասին», «Պատժի հետագա կրման համար ազատազրկման դատապարտվածներին

փոխանցելու մասին», «Քաղաքացիական, ընտանեկան և քրեական գործերով իրավական օգնության և իրավական հարաբերությունների մասին» կոնվենցիաները և ղեկավարվելով ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 499⁸-րդ, 499⁹-րդ հոդվածներով, ՀՀ քրեակատարողական օրենսգրքի 168-րդ հոդվածով՝ Վճռաբեկ դատարանը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. ՀՀ արդարադատության նախարար Գ.Մինասյանի միջնորդությունը քավարարել: Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանի վերաբերյալ Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերի դատական կոլեգիայի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշումը ճանաչել:

2. Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր իրավասության Չորրորդ վճռաբեկ դատարանի քրեական գործերի դատական կոլեգիայի՝ 2022 թվականի մայիսի 19-ի որոշմամբ Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանի կողմից ՌԴ քրեական օրենսգրքի 228.1-ին հոդվածի 4-րդ մասի «դ» կետով և 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասով կատարած արարքը համապատասխանեցնել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 44-393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 3-րդ կետերին և պատժ սահմանել ազատազրկում՝ 8 (ութ) տարի ժամկետով: Սահմանված պատժի ժամկետի մեջ հաշվակցել Ներսես Անդրանիկի Կարապետյանի՝ Ռուսաստանի Դաշնությունում կրած պատժի մասը և պատժի սկիզբը հաշվել 2019 թվականի հոկտեմբերի 10-ից:

3. Որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում կայացնելու օրը:

Նախագահող՝ _____ Հ.ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Դատավորներ՝ _____ Ս.ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

_____ Լ.ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

_____ Ս.ՕՀԱՆՅԱՆ